

Prof. dr hab. Stanisław Winiarczyk
Katedra Epizootiologii i Klinika Chorób Zakaźnych
Wydział Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie

Lublin, 30. 06. 2018r.

Ocena

**Osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego,
współpracy międzynarodowej oraz osiągnięcia habilitacyjnego doktora nauk
weterynaryjnych Marcina Szczepanika**

Dr Marcin Szczepanik ukończył Wydział Medycyny Weterynaryjnej Akademii Rolniczej w Lublinie w 1999 roku. W tym samym roku rozpoczął studia doktoranckie na macierzystym wydziale gdzie wykonał i obronił pracę doktorską pt. „Wpływ niedoborów cynku, magnezu i miedzi oraz zaburzeń odporności na kliniczny przebieg trychofitozy bydła opasowego”, od 2004 do chwili obecnej jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Diagnostyki Klinicznej i Dermatologii Weterynaryjnej, Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych Zwierząt, Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Ocena aktywności naukowej

Główny nurt zainteresowań habilitanta obejmuje zagadnienia dotyczące dermatologii weterynaryjnej i endokrynologii. W sposób szczególny zogniskowany jest na chorobach o podłożu alergicznym, zwłaszcza na atopowym zapaleniu skóry i aplikacyjnym wykorzystaniu pomiarów parametrów biofizycznych w rozpoznawaniu i leczeniu chorób skóry zwierząt.

Badania nad wartością parametrów biofizycznych skóry w ocenie nasilenia objawów atopowego zapalenia skóry u psów wykazały przydatność oznaczania przesnaskórkowej utraty wody (TEWL) do oceny nasilenia objawów chorobowych w przebiegu tego schorzenia. Inne parametry biofizyczne skóry w porównaniu do TEWL okazały się mniej przydatne, słabiej korelowały z systemem oceny klinicznej nasilenia zmian skórnych - CADESI 03 i nasileniem zmian skórnych ocenianych w danej okolicy – CADESI L. Podczas leczenia przeciwsłonecznym cyklosporyną A psów z atopowym zapaleniem skóry zaobserwowano dodatnią korelację pomiędzy CADESI 03 i wartościami TEWL tak średniego jak i lokalnego, mierzonego w przestrzeni międzypalcowej, policzku, brzuchu, pachwinie i pasze, zmniejszenie nasilenia objawów klinicznych występowało z obniżaniem wartości

TEWL. Wykazano zatem przydatność pomiarów TEWL do monitorowania postępów leczenia w przypadku atopowego zapalenia skóry.

Opracowana metoda oceny parametrów biofizycznych skóry została także zastosowana do wykrywania wczesnych zmian funkcji barierowych skóry w przebiegu niedoczynności tarczycy szczurów wywołanej podawaniem metimazolu. Okazało się, że mechanizmy normalizujące TEWL i nawilżanie skóry samic szczura w porównaniu do samców szczura sprawniej i szybciej przywracają prawidłowe funkcje bariery skórnej. Badania nad niedoczynnością tarczycy psów wykazały wzrost stężenia homocysteiny przy jednoczesnym spadku kwasu foliowego i pozwoliły udoskonalić rozpoznanie niedoczynności tarczycy u tego gatunku. Wyniki tych badań zostały opublikowane w postaci dwu prac oryginalnych w czasopismach z listy JCR i w rozdziale monografii wydanej przez wydawnictwo UP w Lublinie. Dodatkowe 2 prace opublikowane w czasopismach z listy JCR dotyczą bezpieczeństwa podawania kapsaicyny na poziom tyroksyny, stan przewodu pokarmowego i narządów mięsnych u szczurów. Uzyskane wyniki zostały opublikowane w cyklu 3 prac oryginalnych będących podstawą obronionej pracy doktorskiej pt.: "Ocena występowania korelacji pomiędzy klinicznym nasileniem zmian skórnych ocenianych metodą CADESI 03 a wybranymi parametrami biofizycznymi skóry w przebiegu atopowego zapalenia skóry psów", w której habilitant pełnił funkcje promotora pomocniczego.

Dr Szczepanik w sposób szczególny interesuje się aspektami klinicznymi chorób skóry u psów i kotów. W swojej karierze akademickiej zajmował się badaniami nad czynnikami odpowiedzialnymi za rozwój uczulenia, charakterystykę kliniczną i diagnostykę atopowego zapalenia skóry nie tylko u psów i kotów ale także koni. Ponadto prowadził badania nad zaburzeniami odporności nieswoistej w przebiegu atopowego zapalenia skóry u psów, kotów i koni. Był członkiem międzynarodowego zespołu prowadzącego badania kliniczne nad bezpieczeństwem i skutecznością generycznej cyklosporyny w leczeniu AZS u psów, oceniał skuteczność diet hydrolizowanych w terapii alergii pokarmowych u psów. Wyniki tych badań zostały opublikowane w 6 oryginalnych pracach z listy JCR.

Ocena szczególnego osiągnięcia habilitacyjnego

Na osiągnięcie naukowe składa się pięć publikacji wchodzących w skład jednotematycznego cyklu prac dotyczących oceny parametrów biofizycznych skóry (przeznaskórkowej utraty wody, uwodnienia naskórka, odczynu skóry) i jej zastosowania u wybranych gatunków zwierząt. Celem przeprowadzonych badań było wykazanie wpływu ocenianej okolicy, płci i

rasy zwierzęcia na wartości wybranych parametrów biofizycznych. W przypadku kotów, dokonano oceny przydatności tych parametrów w monitorowaniu nasilenia objawów w przebiegu atopowego zapalenia skóry. Okazało się, że u kotów występują różnice w rozmieszczeniu wartości parametrów biofizycznych skóry zależnie od ocenianej okolicy ciała. Wykazano ponadto różnice w odczynie skóry samców i samic. Analiza mapy rozkładu wartości tych parametrów wskazuje na konieczność porównywania wartości tych samych okolic podczas monitorowania efektów zastosowanego leczenia czy oceny stanu klinicznego skóry. Pomiar uwodnienia naskórka może być pomocny w ocenie klinicznej stanu skóry u atopowych kotów. Należy go jednak traktować jako element pomocniczy ponieważ wartości tego parametru korelowały z parametrami oceny klinicznej tylko w 43,75% przypadków. Niemniej jednak na małżowinie usznej występowała istotna korelacja ujemna pomiędzy FeDESI a uwodnieniem naskórka co może wskazywać na to, że małżowina uszna jest najlepszą lokalizacją do wykonywania oznaczeń mających na celu ocenę funkcji bariery skórnej u kotów.

W kolejnej pracy Habilitant ocenił rozmieszczenie wartości parametrów biofizycznych skóry u klinicznie zdrowych koników polskich i kuców Felińskich. Przeprowadzone badania wykazały, iż wartości tych parametrów są odmienne w ocenianych okolicach ciała. Stwierdzono także różnice rasowe, wartości określanych parametrów były odmienne u koników polskich i kuców Felińskich. Mniejsze znaczenie ma natomiast płeć zwierząt, gdzie nie wykazano różnic istotnych statystycznie w porównywanych wynikach. Potwierdzono także zasadę zgodnie z którą interpretacja uzyskanych wyników musi uwzględniać ocenianą okolicę. Pogłębione badania dotyczące wartości przelnaskórkowej utraty wody w 7 różnych okolicach ciała u 4 ras koni (kuc feliński (KF), konik polski (KP) polski koń zimnokrwisty (KC), koń wielkopolski (KW) wykazały różnice istotne statystycznie w większości badanych okolic pomiędzy ocenianymi rasami koni. Najwięcej różnic stwierdzono w okolicy łądzwiowej i w pachwinie, natomiast 3 okolice ciała, tj. łopatka, bok klatki piersiowej, małżowina uszna cechowały się porównywalnymi wartościami badanych parametrów. W konkluzji wysunięto wniosek, że w przypadku oceny TEWL u koni należy brać pod uwagę nie tylko ocenianą okolicę ciała, ale także rasę. Niemniej jednak zważywszy na brak różnic statystycznie istotnych dotyczących 3 spośród 7 badanych okolic skóry uznano, że wartości badanych parametrów w tych okolicach tj. łopatki, boku klatki piersiowej, małżowiny usznej są porównywalne i z tego względu uzyskane wyniki najlepiej oddają obraz klinicznego stanu skóry niezależnie od rasy.

Na dorobek naukowy Dr Marcina Szczepanika składa się 25 prac oryginalnych w czasopiśmie z listy JCR, 98 prac w czasopiśmie z listy B MNiSW, 8 monografii, trzech rozdziałów w monografiach, 23 doniesień konferencyjnych i 57 publikacji w czasopiśmie zawodowych. Sumaryczny IF według bazy Web of Science zgodnie z rokiem opublikowania wynosi 19,855. Liczba cytowań publikacji według Web of Science jest równa 51. Indeks Hirscha 3. Habilitant brał udział i głosił referaty na konferencjach krajowych. Na swoim koncie ma liczne doniesienia na konferencjach krajowych. W 2012 roku otrzymał nagrodę zespołową Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie za osiągnięcia naukowe.

Ocena osiągnięć dydaktycznych, współpracy naukowej i działalności popularyzatorskiej

Dr Marcin Szczepanik brał udział w opracowywaniu programów dydaktycznych z zakresu chorób wewnętrznych zwierząt domowych i uczestniczył w realizacji tych przedmiotów - Diagnostyka Kliniczna, Diagnostyka Kliniczna i Laboratoryjna, Choroby Koni i Dermatologia Weterynaryjna. Był promotorem pomocniczym w jednym przewodzie doktorskim. Utrzymuje współpracę z ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą (uczestnictwo w międzynarodowych badaniach klinicznych nad bezpieczeństwem i skutecznością cyklosporyny w AZS u psów). Odbył staż naukowy w Klinice Chorób Wewnętrznych na Uniwersytecie Weterynaryjnym w Koszycach na Słowacji. Współpracuje z podmiotami przemysłu bioweterynaryjnego dla których przygotowuje ekspertyzy i prowadzi badania kliniczne produktów leczniczych weterynaryjnych. Jest stałym prelegentem na krajowych konferencjach, szkoleniach i warsztatach z zakresu dermatologii i endokrynologii weterynaryjnej. Habilitant jest członkiem rad naukowych trzech krajowych czasopism weterynaryjnych: Weterynaria, Weterynaria w praktyce i Vet Personel. Dr Szczepanik jest współautorem licznych publikacji w czasopiśmie zawodowych, atlasu dermatologicznego, czterech pozycji książkowych dla lekarzy weterynarii i studentów medycyny weterynaryjnej i rozdziałów w dwu monografiach. Za szczególne zasługi w zawodowej aktywności publikacyjnej wydawnictwo Elamed uhonorowało Habilitanta nagrodą „Kryształowego Pióra”. Jest specjalistą z zakresu Chorób psów i kotów.

Ocena końcowa

Dr Marcin Szczepanik wykazuje cechy dojrzałości naukowej, samodzielnego planowania i realizowania badań oraz determinację w realizacji postawionych zadań. Na podkreślenie zasługuje to, że dr Marcin Szczepanik jest czynnym klinicystą, a jego badania naukowe i działalność dydaktyczna są inspirowane problemami codziennej praktyki lekarsko-

weterynaryjnej. Jest to o tyle istotne, że działalność kliniczna jest jedynym i niezbędnym sposobem na monitorowanie i zbieranie materiału umożliwiającego faktyczną ocenę stanu zdrowia zwierząt, który stanowi podstawę do identyfikacji realnych problemów i opracowania strategicznych kierunków badań naukowych. Bieżący monitoring chorób zwierząt jest warunkiem sine qua non współpracy z przemysłem farmaceutycznym odnośnie prowadzenia badań nad bezpieczeństwem i skutecznością kliniczną nowych produktów leczniczych, ponieważ ostatecznym kryterium wprowadzenia leku na rynek jest określenie jego przydatności na docelowym gatunku zwierzęcia chorującego naturalnie. Materiał biologiczny pozyskany tym sposobem służy do dalszych badań analitycznych w specjalistycznych laboratoriach i pracowniach umiejscowionych w sektorze naukowo-badawczym. Reasumując, badania kliniczne są ostateczną drogą weryfikacji stawianych hipotez a ich przeprowadzenie należy do jednych z najtrudniejszych zadań w szeroko pojętej aktywności naukowej realizowanej na wydziałach medycyny weterynaryjnej. Dlatego osiągnięcia naukowe dr Marcina Szczepanika zasługują na uznanie.

Jednotematyczny cykl publikacji składający się na osiągnięcie habilitacyjne oraz inne dokonania naukowo-badawcze dr Marcina Szczepanika uzyskane po nadaniu stopnia doktora, są pracami oryginalnymi i stanowią znaczny wkład w rozwój dermatologii weterynaryjnej. Czasopisma w których opublikowano wyniki rzeczonych badań mają znaczącą rangę na naukowym rynku edytorskim. Niniejszym stwierdzam, że przedstawione mi do oceny osiągnięcia naukowo-badawcze, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz współpraca międzynarodowa spełniają wymagania określone w Art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Na podstawie dokonanej oceny w pełni popieram wnioski o nadanie dr Marcinowi Szczepanikowi stopnia naukowego doktora habilitowanego.

